

غدير تفکر شیعی است/ امامت و ولایت پایه‌های مهم دین مبین اسلام

واقعۀ غدیر حادثۀ تاریخی نیست، غدیر یک فرهنگ است. نشانه و رمزی است که از تداوم خط نبوت حکایت می‌کند که پس از 14 قرن نه تنها از صفحات ذهن مسلمانان محو نشد بلکه بیشتر در قلوب و اذهان جای گرفت.

واقعۀ غدیر حادثۀ تاریخی نیست، غدیر یک فرهنگ است. نشانه و رمزی است که از تداوم خط نبوت حکایت می‌کند که پس از 14 قرن نه تنها از صفحات ذهن مسلمانان محو نشد بلکه بیشتر در قلوب و اذهان جای گرفت. به گزارش خبرنگار مهر، سپاس آن ذات بی‌همتا را که نام مبارک علی(ع) را بر صدر کائنات نوشت تا خلقت انسان بی‌آغاز و انجام نماند و سلام بر علی(ع) که ابتدای عشق و منتهای عاشقی است. کاش در این نورانی‌ترین لحظات زندگی با باران مداوم حضورش این عطش بی‌پایان را به پایان برساند که تنها عشق او شایسته تسخیر دلهاست.

واقعۀ غدیر حادثۀ تاریخی نیست که در کنار دیگر وقایع بدان نگریسته شود، غدیر یک فرهنگ است. نشانه و رمزی است که از تداوم خط نبوت حکایت می‌کند که پس از چهارده قرن نه تنها از صفحات ذهن مسلمانان محو نشد بلکه با مشاهده شواهد بسیاری در طول زمان، بیشتر در قلوب و اذهان جای گرفت. سال دهم هجرت بود و پیامبر از آخرین سفر حج خود باز می‌گشت، گروه انبوهی که تعدادشان را تا صد و بیست هزار رقم زده‌اند او را بدرقه می‌کردند تا اینکه به پهنه بی‌آبی به نام غدیر خم رسیدند.

فرمان الهی برای ابلاغ مطلبی مهم

نیم روز هجدهم ذی الحجه بود که ناگهان پیک وحی بر رسول خدا (ص) نازل شد و از جانب خدا پیام آورد که: "ای رسول آنچه از جانب پروردگارت بر تو نازل شده به گوش مردم برسان و اگر چنین نکنی رسالت او را ابلاغ نکرده‌ای و خداوند تو را از گزند مردمان حفظ خواهد کرد."

پیامبر(ص) دستور توقف دادند و همگان در آن بیابان بی‌آب و در زیر آفتاب سوزان صحرا فرود آمدند و منبری از جهاز شتران برای پیامبر(ص) ساختند و رسول خدا بر فراز آن رفته و روی به مردم کردند. ابتدا خدای را سپاس فرموده و از بدی‌های نفس اماره به او پناه جستند و فرمودند: ای مردم بزودی من از میان شما رخت بر می‌بندم، آنگاه می‌افزایند: چه کسی بر مومنین در ارزیابی مصلحت‌ها و شناخت و تصرف در امور سزاوارتر است؟ همه یک سخن می‌گویند خدا و پیامبر داناترند.

آیه ولایت

رسول خدا(ص) در ادامه به آیه‌ای که به آیه ولایت مشهور است اشاره کردند که: پروردگارم آیه‌ای بر من نازل فرموده که "انما ولیکم الله و رسوله والذین آمنوا الذین یقیمون الصلوه و یؤتون الزکاه و هم راکعون" همان ولی و صاحب اختیار شما و سرپرست شما، خدا و پیامبر او هستند و کسانی که ایمان آورده‌اند و نماز به پا می‌دارند و در حال رکوع زکات می‌پردازند. و این علی ابن ابیطالب(ع) است که نماز به پا داشته و در رکوع زکات پرداخته و پیوسته خداخواه است.

قرآن و عترت دو ثقل گرانبها

رسول گرامی اسلام(ص) می‌فرماید: آیا من به شما از خودتان اولی و سزاوارتر نیستم؟ و همگان یک صدا جواب می‌دهند که چرا چنین است. آنگاه فرمودند: من دو چیز گرانبها در میان شما می‌گذارم یکی ثقل اکبر که کتاب خداست و دیگری ثقل اصغر که اهل بیت من هستند. مردم، بر آنان پیشی نگیرید و از آنان عقب نمانید.

نقطه اوج

پیامبر(ص) بدین سان واقعۀ را به اوج می‌رساند که، دست علی(ع) را در دست گرفت و آن قدر بالا برد که همگان او را در کنار رسول خدا دیدند و شناختند. سپس فرمودند: خداوند مولای من و من مولای مؤمنان هستم و بر آنها از خودشان سزاوارترم. ای مردم هر کس که من مولا و رهبر اویم این علی هم مولا و رهبر اوست و این جمله را سه بار تکرار کرد و چنین ادامه داد: پروردگارا، دوستان علی را دوست بدار و دشمنان او را خوار. خدایا علی را محور حق قرار ده.

کامل شدن دین خدا

سپس فرمودند: لازم است حاضران این خبر را به غایبان برسانند. هنوز اجتماع به حال خود باقی بود که دوباره آهنگ روح بخش وحی گوش جان محمد (ص) را نواخت که: امروز دینتان را برایتان کامل نمودم و نعمت خود را بر شما به پایان رساندم و اسلام را به عنوان دین برایتان پسندیدم. و بدین سان علی(ع) از جانب خداوند برای جانشینی پیامبر(ص) برگزیده شد.

هیچ حکمی مثل ولایت اعلام نشد

در تاریخ بعثت پیامبر(ص)، فقط حکم ولایت در غدیر است که با مقدمات مفصل و در مکانی خاص و در اجتماعی عظیم و به صورت خطابه‌ای طولانی بیان شده است. سایر احکام الهی در مسجد پیامبر(ص) یا خانه آن حضرت و برای عده‌ای بیان می‌شد و بعد خبر آن به آگاهی همه می‌رسید. امام باقر(ع) در این باره می‌فرماید: "لم یناد بشیء مثل ما نودی بالولایه یوم الغدیر". هیچ حکمی مثل حکم ولایت در روز غدیر اعلام نشده است.

دلایل شیعیان جهت گرامیداشت روز غدیر

1- شیعیان از آن رو روز غدیر خم را عظیم و بزرگ می‌شمارند چون اعتقاد دارند این واقعه مهم بیانگر حقیقتی است که هیچگاه از متن اسلام جداشدنی نیست و آن مسئله امامت و ولایت است. به عقیده شیعه این مسئله صرفاً واقعه تاریخی نیست بلکه یکی از پایه‌های مهم دین مبین اسلام بوده و سرنوشت دین و دنیای مسلمین به آن بستگی دارد.

2- در بزرگداشت حادثه غدیر احادیث زیادی از معصومین (ع) نقل شده است. برای نمونه به قسمتی از خطبه غدیریه حضرت علی (ع) اشاره می‌شود. آن حضرت در رابطه با این روز تاریخی اسلام فرمود: رحمت خدا بر شما باد. پس از پایان این تجمع به خانه‌ها برگردید و به خانواده‌های خود وسعت و گشایش دهید. به برادران خود نیکی کنید و خداوند را بر نعمتی که ارزانی کرده است سپاس گوید. از نعمت الهی به یکدیگر هدیه دهید آنگونه که خداوند بر شما منت نهاده و پاداش آن را در این روز چندین برابر عیدهای گذشته و آینده قرار داده است. نیکی در این روز ثروت را می‌افزاید و عمر را طولانی می‌کند ابراز عاطفه و محبت به هم در این روز موجب لطف خدا می‌شود. تا می‌توانید در این روز خرج خانواده و برادرانتان کنید و در برخوردها و ملاقات‌ها شادمانی و سرور نمائید.

3- شیعه به ماجرای غدیر تنها به دیده واگذاری خلافت و به عنوان یک مسئله تاریخی نمی‌نگرد بلکه به نص صریح قرآن اسلام را بدون ولایت ائمه (ع) دینی ناقص می‌داند.

شیعه امامت را هرگز به زمامداری محدود نمی‌داند بلکه لازمه امامت پذیرش مقام علمی اهل بیت (ع) به عنوان تنها آگاه به علوم قرآن و سنت نبوی است. چرا که فقط آنانند که قرآن و سنت را بی‌کم و کاست می‌شناسند و به درستی به دیگران یاد می‌دهند.

4- رسول خدا (ص) پس از بیان خطبه خود و انتصاب حضرت علی (ع) به جانشینی خویش فرمودند: «این سخن را باید حاضران در این مکان به دیگر افرادی که در اینجا نیستند برسانند.» بدون تردید موضوع امامت حضرت علی (ع) به طوری جدی از اهمیت بالایی نزد پیغمبر برخوردار بوده است به گونه‌ای که حاضر نبودند در آن روز و در آن مکان خاص عذری برای ندانستن و نپذیرفتن سخنان رسول خدا (ص) نیست.

5- از منظر شیعه پرداختن به غدیر و حضرت علی (ع) صرفاً پرداختن به یک واقعه تاریخی و یک شخص نیست بلکه مهم‌تر از آن معرفی یک الگوی حکومتی کامل و بی‌نقص به بشریت در تمام دنیاست.

معرفی شخصیتی است که بقول جرج جرداق مسیحی کشتن او خیانت به تمام بشریت بوده است. او می‌گوید: ای دنیا چه می‌شد اگر همه نیروهایت را در هم می‌فشردی و شخصیتی مانند علی را با آن عقل و قلب و زبان و شمشیر نمودار می‌کردی. یا بقول دکتر تیجانی اگر برای علی میسر شده بود که سی سال طبق سیره پیامبر (ص) بر مردم حکومت کند همانا اسلام امروز جهان را فراگرفته بود و عقیده متین و محکم در قلوب مسلمانان جایگزین شده و فتنه‌های کوچک و بزرگ رخ نمی‌داد و نه کربلایی می‌بود و نه عاشورایی.

امامت و فرهنگ غدیر

امروز همه امت بزرگ اسلامی به ویژه عالمان دین و مبلغان گرامی برای نجات بشریت راهی بهتر از معرفی اندیشه امامت و فرهنگ غدیر ندارند.

غدیر فقط بحثی اجتماعی نیست، غدیر فقط موضوعی کلامی و عقیدتی نیست، غدیر تفکر شیعی و بی‌ارتباط با جامعه جهانی نیست.

غدیر، حلقه وصل کننده تمامی بندگان خدا با پروردگارشان پس از انقضاء نبوت و ارسال رسل است. غدیر، پل ارتباطی جهت استفاده بهینه از قرآن و معارف الهی است. و بالاخره غدیر زمینه ساز حاکمیت سراسر الهی امام و امامت بر تمام جهان است.

شناساندن غدیر خم و خطبه غدیر به نسل جوان

عضو هیئت علمی جامعه المصطفی العالمیه در این زمینه، در گفتگو با مهر، با اشاره به اهمیت مسئله ولایت و غدیر خم گفت: مهم‌ترین نکته‌ای که در خطبه غدیر و هم چنین در حادثه غدیر خم مطرح است، مسئله ولایت و مدیریت سیاسی جامعه است. حجت الاسلام محسن غروی‌ان تصریح کرد: پیامبر (ص) برای این مسئله مهم مردم را در غدیر خم متوقف کردند و خلیفه بعد از خودشان را معرفی کردند و این نشان دهنده این است مسئله رهبری جامعه اسلامی بسیار مهم است و پیامبر (ص) هم به این مهم عنایت خاصی داشتند.

وی افزود: برای بیان اهمیت غدیر خم و خطبه غدیر باید ضرورت پرداختن به مسئله امامت و ولایت و رهبری سیاسی جامعه را برای نسل جوان توضیح دهیم، همانطوری که امام خمینی (ره) مسئله حکومت و سیاست را برای حوزه‌های علمیه طلاب و فضلا در عصر خودشان تبیین کردند.

این استاد حوزه و دانشگاه ادامه داد: امام خمینی (ره) می‌فرماید: ولایت فقیه فلسفه عملی فقه ماست یعنی ما عبادیات را باید فرا بگیریم اما اجرای مسائل عبادیات اسلامی در گرو تشکیل حکومت است، و باید مجری احکام در جامعه تعیین بشود تا عبادیات تحقق خارجی پیدا کند. سیاسیات فقه اسلامی در واقع اجرا کننده عبادیات در فقه است.

وی تصریح کرد: در غدیر خم هم پیامبر (ص) سعی می‌کردند تا احکام اسلامی در جامعه پیاده شود و این مهم را باید اساتید دانشگاه، روحانیون و رسانه‌ها برای نسل جوان تبیین کنند.

حجت الاسلام غروی‌ان عنوان کرد: باید با خلاصه و عرضه پیام غدیر برای نسل جوان، گنجاندن متن پیام غدیر در متون آموزشی حوزه‌های علمیه و دانشگاه‌های بلاد اسلامی و... اهمیت و جایگاه غدیر خم و مسئله امامت و ولایت را برای نسل جوان تبیین

کرد.

.....
مژگان فرهنگیان